

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 203
van **TINE SOENS**
datum: 4 maart 2019

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Onderzoeksprojecten met een mogelijke militaire affiniteit - Acties VLIR

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 123 van 14 december 2018 over het ethisch charter in het hoger onderwijs, duidde de minister de werkzaamheden van de VLIR-werkgroep Mensenrechten (VLIR: Vlaamse Interuniversitaire Raad) en de opzet van de Dual Use Brochure.

In de commissie Economie van 29 november 2018 vroeg ik aan minister Muyters welke rol de VLIR zou spelen bij het duiden van de nieuwe IWT-richtlijn. Hij antwoordde daarop dat het in eerste instantie de rol van de VLIR is om de onderzoekswereld te informeren rond mogelijke militaire affiniteiten en dualuseaspecten.

De nood aan duiding en outreachend informeren van bedrijven, maar zeker ook van onderwijsinstellingen, blijkt ook uit het recente 'advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire dual use exportcontrole in het licht van de preventie van nucleaire proliferatie' van het Vlaams Vredesinstituut, gepubliceerd op 5 februari 2019. Daarin adviseert het de Vlaamse overheid om dringend werk te maken van "een proactieve outreachstrategie naar relevante bedrijven en onderzoeksinstituten in Vlaanderen", met "specifieke aandacht voor de controle op en bewustwording over transfers van immateriële technologieën". Partnerschap met de VLIR wordt daarin ook bepleit, net als een proactief en preventief toezicht op betrokken onderzoeksinstituten, al dan niet in samenwerking met de Douane.

1. Hoe staat het met de werkzaamheden van de VLIR-werkgroep Mensenrechten?
 - a) Werd reeds samengezeten met de toekomstige gebruikers van het richtlijnenkader om de voorlopige versie te bespreken? Indien ja, wat waren daar de bevindingen van? Indien niet, wanneer gaat dit door?
 - b) Werd reeds een officieel document afgeleverd? Indien ja, wat is de concrete inhoud ervan? Indien niet, wanneer kunnen we dit verwachten?
2. Op welke manier wordt de dualusebrochure, ontwikkeld door de ad hoc VLIR-werkgroep Dual Use, momenteel toegepast?
3. Hoe monitort de VLIR-werkgroep Wetenschap, Ethiek en Integriteit momenteel de dualusethematiek binnen het hoger onderwijs?

4. Welke acties of initiatieven plant de VLIR verder om de onderzoekswereld te informeren omtrent onderzoek met een mogelijke militaire affiniteit of dualuseaspecten?
5. Hoe staat de minister tegenover proactief en preventief toezicht op onderzoeksinstellingen die betrokken zijn bij onderzoeksinitiatieven met mogelijke militaire affiniteit of dualuseaspecten? Hoe ziet zij dit in de praktijk?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

ANTWOORD

op vraag nr. 203 van 4 maart 2019

van **TINE SOENS**

1. Mijn administratie meldt mij dat wat betreft de werkzaamheden van de VLIR-werkgroep Mensenrechten reeds met de gebruikers van het richtlijnenkader werd vergaderd. Deze vergadering was volgens de VLIR productief. Het overleg wordt verdergezet. De VLIR werkgroep Mensenrechten heeft nog geen officiële documenten voorgesteld. De VLIR zal mij op de hoogte brengen wanneer het document officieel wordt afgeleverd.
2. Mijn administratie meldt mij dat universiteiten de Dual Use-brochure gebruiken (i) om onderzoekers te sensibiliseren over de thematiek van Dual Use (bv. tijdens verplichte infosessies voor startende doctorandi), (ii) als basis voor verdere Dual Use-training, (iii) als richtinggevend document voor de onderzoekers maar ook (iv) als referentiedocument voor de ethische adviezen van de Commissies Dual Use.
3. Mijn administratie meldt mij dat de thematiek wordt gemonitord via de Ethische Commissies en/of Directie Onderzoek van de universiteiten. Er vindt doorgaans structureel overleg plaats tussen de ondersteunende diensten en de voorzitters van de Ethische Commissies om na te gaan welke onderzoeksprojecten best worden doorverwezen naar de Ethische Commissie. Dual Use is opgenomen in de ethische vragenlijst die onderzoekers moeten doorlopen in het aanvraagproces voor onderzoekfinanciering. Er wordt ook ingezet op bewustwording via infosessies.
4. Mijn administratie meldt mij dat via een communicatie- en bewustmakingscampagne de universiteiten de reflex bij onderzoekers verder willen stimuleren om na te denken over de ethische consequenties van dergelijk onderzoek. Zij zullen ook blijvend inzetten op training en het verder implementeren van het gebruik van de ethische checklist voor onderzoeksprojecten.
5. Zoals aangegeven volgt de VLIR deze thematiek op via haar interne werkgroep. Zij zal indien nodig ook optreden. Op een volgende overleg met VLUHR zal ik dit agenderen.